

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 073 7/99-002406
Signatura: bg3cs105

Oblastní pracoviště č. 7 - České Budějovice
Okresní pracoviště Jindřichův Hradec

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Rapšach 290
Identifikátor ředitelství:	600 060 543
IZO:	107 721 210
Ředitel školy:	Mgr. Karel Snětina
Zřizovatel:	Obec Rapšach
Příslušný školský úřad:	Školský úřad Jindřichův Hradec
Termín inspekce:	24. a 25. únor 1999
Inspektoři:	Mgr. Arnošt Punčochář - vedoucí týmu Mgr. Ivana Neumannová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Tematické plány vyučujících sledovaných předmětů, hospitační záznamy vedení školy, třídní knihy, žákovské knížky, písemné práce žáků, klasifikační záznamy učitelů, záznamy z provedených hospitací, dílčí zprávy inspektorů.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Výuka českého jazyka je zabezpečena učebnicemi opatřenými schvalovací doložkou MŠMT ČR, učebními texty, standardními pomůckami a didaktickou technikou na běžné úrovni. Podle finančních možností školy bude vhodné postupně obměnit část nástěnných pomůcek. Vybavenost fondu žákovské a učitelské knihovny odpovídá potřebám školy. Tvoří jej převážně starší tituly, nové zahrnují především populárně naučnou literaturu. Žákovská knihovna dobře zajišťuje požadavky mimočítankové společné četby na 1. stupni řadami odpovídajících titulů krásné literatury.

Výuka matematiky, stejně jako českého jazyka, probíhá v kmenových učebnách, které jsou pro tyto účely standardně vybaveny. Žáci používají pro školní práci a domácí přípravu vhodné učebnice opatřené schvalovacími doložkami MŠMT ČR. Škola má jen omezený počet vhodných sbírek úloh pro samostatnou práci žáků. Fond učebnice je průběžně aktualizován v souvislosti s postupným zaváděním vzdělávacího programu Základní škola

do vyšších ročníků. Pomůckami pro výuku matematiky je škola vybavena v potřebném množství a sortimentu. Uložení těchto pomůcek v kabinetu však nesvědčí o jejich běžném používání.

Fyzika je vyučována v odborné učebně, která je pro výuku tohoto předmětu vhodně zařízena a vybavena. V oddělené části učebny jsou uloženy veškeré potřebné pomůcky pro demonstrační pokusy a laboratorní práce, ve výuce však nejsou v plné míře využity. Pro práci v hodině i pro domácí přípravu používají žáci vhodné učebnice opatřené schvalovací doložkou MŠMT ČR.

Velmi pozitivní je skutečnost, že žáci školy mají samozřejmý a volný přístup do studovny, kde mají k dispozici řadu titulů naučné literatury a běžně zde mohou využívat výukové a další programy instalované na sedmi počítačích propojených v síti. Informační hodnotu studovny významně zvyšuje připojení zde umístěných počítačů na Internet, s nímž žáci samostatně pracují.

Materiálně technické podmínky školy pro výuku sledovaných předmětů jsou spíše nadprůměrné, v plném využití všech dostupných pomůcek ve výuce jsou rezervy.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Prostorové, světelné a tepelné podmínky v učebnách jsou dobré s výjimkou kmenové učebny II. třídy. Tato učebna je zřízena v suterénu budovy a má zhoršené světelné podmínky. Učebny jsou vybaveny starším a dobře udržovaným nábytkem, který rozměrově odpovídá vzrůstu žáků. Výzdoba interiérů školy vhodně působí na rozvíjení estetického citění žáků. Ve všech prostorách školy je udržován pořádek a čistota.

Časové rozvržení vyučování respektuje psychohygienické zásady, odpovídá příslušným předpisům a vyhovuje potřebám žáků. Z hlediska psychohygieny a efektivity výuky jsou některé vyučovací hodiny matematiky a fyziky nevhodně zařazeny v týdenním rozvrhu vyučování.

Škola zajišťuje žákům stravování ve školní jídelně, školní kuchyně zabezpečuje žákům pitný režim.

Pro osobní hygienu žáků má škola dostatečně dimenzované sociální zařízení.

Psychohygienické podmínky školy jsou průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Český jazyk a matematiku vyučují na 1. stupni tři odborně i pedagogicky způsobilé učitelky a jedna absolventka střední pedagogické školy, která si nyní dálkovým studiem doplňuje příslušné vysokoškolské vzdělání. V 5. ročníku vyučuje český jazyk učitelka s jinou odbornou způsobilostí. Matematiku v 5. ročníku vyučuje učitelka způsobilá pro výuku tohoto předmětu na 2. stupni.

Na 2. stupni vyučuje českému jazyku učitelka se středním pedagogickým vzděláním, která má zájem o pedagogickou práci a v současné době dálkově studuje pedagogickou fakultu. Matematiku v 6. ročníku vyučuje učitel způsobilý pro výuku na 1. stupni. V 7. až 9. ročníku je matematika vyučována učitelkou s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Veškerou fyziku vyučuje ve škole učitel, který je způsobilý pro výuku na 1. stupni.

Personální zabezpečení výuky sledovaných předmětů je spíše podprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Na základě poznatků z hospitací, kontrolou třídních knih, písemných prací žáků a tematických plánů učitelů bylo zjištěno, že požadavky učebních osnov jsou ve sledovaných předmětech plněny. V předmětu fyzika jsou pravidelně konány osnovami doporučené laboratorní práce.

Plnění učebních osnov sledovaných předmětů je příkladné.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk

Hospitováno bylo celkem v šesti hodinách českého jazyka ve 2. až 4. ročníku. Učivo ve sledovaných hodinách bylo probíráno v potřebném rozsahu a věcně správně.

Všechny navštívené hodiny čtení, psaní a literární výchovy na 1. stupni byly dobře strukturované, zvolené metody a formy práce odpovídaly věku a schopnostem žáků. V hodinách vládla klidná a přátelská atmosféra, žáci pracovali se zájmem, učitelky žáky dobře motivovaly pozitivním hodnocením jejich práce. V průběhu výuky učitelky upevňovaly správné pracovní návyky žáků.

V hodině slohu v 5. ročníku byl velmi kladně hodnocen zvolený činnostní charakter výuky, skupinové vyučování a snaha o překonání tradičního modelu, kde žák je pouhým objektem vzdělávání. Učitelka promyšleně motivovala žáky zadáním zajímavé série obrázků. Podle nich měly skupiny žáků vytvořit příběh a výstižně jej pojmenovat. Úkoly byly zadávány jasně, v potřebných souvislostech, předem byla vymezena kritéria úspěšné práce. Po celou hodinu vystupovala učitelka v roli rádce a asistenta práce skupin. Hodnocení práce žáků nebylo zaměřeno na pouhý výsledek, ale zahrnuje i samotný proces.

Navštívené hodiny jazykového vyučování na 2. stupni se vyznačovaly klidnou pracovní atmosférou, v níž se žáci s důvěrou obraceli na učitelku. Se střídavými úspěchy se učitelka snažila aktivizovat pozornost žáků metodou řízeného rozhovoru. Vedla žáky k důslednému odůvodňování pravopisných jevů. Volba klasické stavby frontálně vedených hodin, v nichž je menší prostor poskytován aktivní činnosti žáků, pramenila převážně z krátké zkušenosti učitelky.

Kvalita výuky českého jazyka byla hodnocena na škále od nadprůměrné po průměrnou a celkově obsahuje dílčí pozitiva nad běžnou úroveň.

Matematika

Hospitace v hodinách matematiky proběhly ve 2., 7. a 8. ročníku.

Sledované hodiny byly učitelkami velmi dobře zvládnuty po odborné stránce. Tempo výuky odpovídalo individuálním i věkovým zvláštěnostem žáků, obtížnost zadaných úkolů byla přiměřená jejich schopnostem. Výklad učiva byl učitelkami podán názorně, srozumitelně a za aktivní účasti žáků. Ve 2. a 7. ročníku se žáci na vyvozování nových poznatků velmi vhodně podíleli vlastní experimentální činností. Sledovanými hodinami prolínalo opakování dříve probraného učiva, při němž žáci projevili samostatnost, aktivitu a dobré znalosti. V 8. ročníku bylo vynikajícím způsobem zorganizováno procvičování probíraného učiva formou samostatné práce, kde žáci mohli plně uplatnit individuální schopnosti i pracovní tempo a měli možnost průběžné kontroly své úspěšnosti. Dílčím nedostatkem sledovaných vyučovacích hodin bylo chybějící zhodnocení činnosti žáků v závěru hodiny.

Pracovní a poznámkové sešity žáků 2. a 8. ročníku jsou vedeny na dobré estetické úrovni, větší pozornost bude nutné věnovat úpravě sešitů žáků 7. ročníku. Domácí úkoly jsou žákům zadávány v přiměřené frekvenci a rozsahu, učitelkami jsou pravidelně a pečlivě opraveny, žáci jsou vedeni k opravování chyb, kterých se dopustili.

Kontrolní písemné práce jsou pravidelně zadávány a pečlivě vyhodnocovány. Závěry hodnocení těchto prací jsou využity pro následné opakování méně zvládnutého učiva.

Četnost klasifikace v žákovských knížkách je přiměřená hodinové dotaci tohoto předmětu.

Úroveň výuky matematiky je nadprůměrná.

Fyzika

Hospitace ve výuce fyziky proběhly v 7. a 8. ročníku.

Učivo bylo probíráno ve sledovaných hodinách po věcné stránce správně, dílčí nedostatky se projeví v metodice výuky. Výklad nového učiva byl pro žáky méně názorný, probíhal převážně v teoretické rovině a kladl tak vyšší nároky na představivost žáků. V 7. ročníku nebyl do výkladu nového učiva zařazen potřebný demonstrační pokus, kterým by byla ověřena platnost zformulovaných hypotéz. Vyučovacími hodinami prolínalo soustavné opakování dříve probraného učiva, při němž žáci projevili průměrnou aktivitu a znalosti. Tempo výuky bylo přiměřené schopnostem žáků, učitel průběžně ověřoval jak žáci učivu rozumí, v případě nepochopení operativně zařadil prodloužený výklad. Probírané učivo bylo vhodně aktualizováno. V závěru sledovaných hodin nebyl věnován potřebný časový prostor shrnutí učiva a zhodnocení činnosti žáků.

Poznámkové sešity žáků jsou vedeny na dobré úrovni, úprava je učitelem sledována a připomínkována. Nižší úroveň mají protokoly o pravidelně konaných laboratorních pracích. Zápisy těchto protokolů do poznámkových sešitů žáků jsou méně přehledné.

Dílčí klasifikace je v žákovských knížkách uváděna v potřebném rozsahu a je dobrým základem pro celkové hodnocení žáka v tomto předmětu.

Úroveň výuky ve sledovaných hodinách byla průměrná až spíše podprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Výsledky vyučování ve sledovaných předmětech nelze jednoznačně hodnotit z toho důvodu, že v průběhu inspekce nebyly zadány žádné prověrky a testy k ověření znalostí žáků. Výsledky vyučování bylo možno pouze částečně posuzovat na základě znalostí a dovedností, které žáci projevili v hospitovaných hodinách a na základě materiálů, které inspektorům poskytli učitelé a vedení školy.

V hospitovaných hodinách českého jazyka byla shledána odpovídající úroveň získaných čtenářských dovedností, žáci se dobře orientovali v textu a četli s porozuměním. Dosažená úroveň grafomotorických dovedností žáků odpovídá požadavkům, rezervy jsou v některých případech v úpravě jejich písemných prací.

V testech Kalibro, které byly zadány vedením školy v minulém školním roce, byla úspěšnost žáků 5. ročníku v českém jazyku pod celostátním průměrem, v 7. ročníku odpovídala celostátnímu průměru a v 9. ročníku byla nad tímto průměrem.

Ve sledovaných hodinách matematiky žáci prokázali dobrou, někteří až velmi dobrou úroveň zvládnutí dříve probraného učiva. Někteří žáci jsou méně pečliví a přesní při rýsování.

V testech Kalibro dosáhli žáci 5. ročníku v matematice výrazněji nižší úspěšnosti ve srovnání s celostátním průměrem, žáci 7. a 9. ročníku dosáhli úspěšnosti, která odpovídá tomuto průměru.

Znalosti z dříve probraného učiva fyziky, které žáci prokázali v hospitovaných hodinách, byly převážně jen průměrné.

7 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Kladně byl hodnocen iniciativní přístup vedení školy a jednotlivých učitelů k oblasti dalšího vzdělávání a odborného růstu učitelů. Dvě učitelky dálkově studují pedagogickou fakultu, jedna učitelka si v současné době rozšiřuje odbornost o další předmět - německý jazyk. Učitelé se průběžně účastní jednorázových i cyklických vzdělávacích akcí pořádaných Pedagogickým centrem v Českých Budějovicích a Školským úřadem v Jindřichově Hradci. Účast učitelů na vzdělávacích akcích je zajišťována i přes obtížnou organizaci zastupování nepřítomných učitelů ve škole a velmi složitou dopravní obslužností obce.

Hlavním těžištěm dalšího vzdělávání zůstává aktivní samostudium, o němž vypovídá úroveň práce s informacemi, uplatňování projektového vyučování a alternativních metod ve výuce.

Vedení školy iniciativně vytváří pro další vzdělávání učitelů v rámci ekonomických a organizačních možností optimální podmínky. Účast školy v rozmanitých projektech a soutěžích přináší, kromě podnětů a nových informací, kontakty, studijní materiál a dílčí finanční efekt.

Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků má nadprůměrnou úroveň.

8 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Žáci mají možnost výběru z nabídky 12 kroužků, která zahrnuje oblast turistiky, sportu, programování, práce s Internetem, esteticko výchovnou, jazykovou a literární. Škola vydává měsíčník - Planet Rapšach, jehož obsahová a grafická úroveň přesahuje běžná školní žakovská periodika a velmi dobře plní informační funkci pro širokou veřejnost.

Ve výčtu dalších aktivit pořádaných školou jsou pravidelně zastoupeny akce sportovní a turistické povahy: dálkové pochody, cyklistické vyjížděky, závody v běhu na lyžích, pořádání místních a oblastních kol Turistického závodu, letní tábory, sportovní turnaje v atletice, ve stolním a líném tenisu, florbalu, volejbalu a dopravní soutěže.

Pravidelně je vyhlašována celoroční Soutěž školní knihovny, zaměřená na rozšiřování znalostí a prohlubování dovedností v získávání informací. Škola pořádá pro žáky zábavné soutěže: Kuličkádu, Švihadlo, Miss - správná dívka. Každý školní rok probíhá slavnostní rozloučení s vycházejícími žáky a školní besídka. Žáci vyšších ročníků se aktivně zúčastňují zápisu žáků do 1. ročníku, kde se v rolích pohádkových bytostí pod vedením zkušených elementaristek podílejí na zjišťování předpokladů pro úspěšnou školní práci budoucích prvňáčků.

V této oblasti vytváří škola žákům nabídku ojedinělou svou šíří a přínosem pro všestranný rozvoj jejich osobnosti. Tvořivý, iniciativní přístup vedení školy a valné části jedenáctičlenného učitelského kolektivu školy k této oblasti je příkladný. Tato oblast práce školy byla hodnocena jako vynikající.

ZÁVĚRY

Materiálně technické podmínky školy pro výuku sledovaných předmětů jsou srovnatelné a odpovídají potřebám.

Personálně je nejlépe zabezpečena výuka matematiky. Učiteli bez příslušné odborné způsobilosti je částečně zajištěna výuka českého jazyka a zcela výuka fyziky. V souvislosti s personálním zabezpečením výuky je velmi kladně hodnocena oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Kvalita výuky v hospitovaných hodinách sledovaných předmětů je rozdílná a byla hodnocena od nadprůměrné až po spíše podprůměrnou.

Škola vynikajícím způsobem zajišťuje pro své žáky řadu dalších zájmových a vzdělávacích aktivit.

Škola dobře plní funkci výchovně vzdělávacího zařízení.

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu Arnošt Punčochář v. r.

členové týmu Ivana Neumannová v. r.

V Jindřichově Hradci dne 10. března 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 15. 3. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Karel Snětina v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obecní úřad Rapšach 286	18. 3. 1999	34/99
Školský úřad: ŠÚ Jindřichův Hradec, Sládkova 319/II	18. 3. 1999	33/99

Rada školy: Martin Kvapil, ZŠ Rapšach 290	15. 3. 1999	32/99
--	-------------	-------

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
----	-----	K inspekční zprávě nebyly podány připomínky.